

**ANALITIČKI INVENTAR ARHIVSKOG FONDA »OBITELJ
SCAMPICCHIO« (Labin, Motovun, Svetvinčenat)
1447-1878 [1882, 1903]**

Boris ZAKOŠEK
Rijeka
Povijesni arhiv
Park V. Nazora 2

UDK 929.52 Scampicchio : 930.255
Stručni članak
Primljeno 6. svibnja 1992.

Autor znanstvenu javnost upoznaje s arhivskom građom koja je nastala djelovanjem jedne značajne istarske plemićke obitelji. Građa se nalazi u Povijesnom arhivu u Rijeci, a nastala je u razdoblju od 15. do 19. stoljeća. U arhivima i knjižnicama Hrvatske nema mnogo arhivskih fondova istarskih obitelji koje obuhvaćaju ovako veliko vremensko razdoblje.

1. UVOD

1.1. Povijest obitelji Scampicchio

Plemenita obitelj Scampicchio, jedan je od onih posjednika heraldičkog značenja istarske Venecije, koji se krajem 19. stoljeća mogao pohvaliti tiskanom monografijom o sebi. Djelo obiteljskoga prijatelja i sugrađanina, publicista Ernesta Nacinovicha »La famiglia Scampicchio«,¹ s epistolarnim pogovorom Tomasa Lucianija, nastalo je u cilju glorificiranja velikog obiteljskog i društvenog događaja toga vremena - vjenčanja plemenitaškog izdanka Vittoria Scampicchia s barunicom Linom Lazzarini-Battiala. Iako svečarskog karaktera, pisana patosom svojstvenim kulturnom krugu odanom »Risorgimentu«, ova knjižica može poslužiti i kao vjerodostojan putokaz za proučavanje obitelji.

Kao obiteljski prijatelj, Ernesto Nacinovich imao je pristup velikoj kućnoj biblioteci Scampicchievih, u kojoj su se čuvala i arhivalije. Dopisivao se s Tomasom Lucianijem i drugim talijanskim povjesničarima, te proučavao arhivsku građu u općinskom arhivu Labina. Spomenuti njegov rad propisno je opremljen znanstvenim aparatom, obilno citira dokumente u izvornom obliku, a i prema izvorima je kritičan.

¹ Ernesto NACINOVICH, *La Famiglia Scampicchio*, Rijeka 1892.

Sve to govori u prilog vjerodostojnosti djela prema arhivska građa u HAR-u ne potvrđuje neke podatke onako kako su izneseni u monografiji.²

Nacinovich prati život obitelji kroz 16 generacija, od početka 15. do kraja 19. stoljeća. Tvrdi da se obitelj u srednjem vijeku iz Italije doselila u Rijeku i tu postala članom riječkoga patricijata. Prema predaji, na razmeđu od 14. na 15. stoljeće, jedan je član obitelji morao pobjeći iz Mađarske zbog ubojstva biskupa. Bježeći od kazne, zaustavio se u Labinu 1420. godine. To je bio Baldo Scampicchio I.³ Već Matteo III postaje 1449. godine podanikom Venecije, te biva primljen u labinsko Vijeće plemića. Činjenicu da o Scampicchievima u Rijeci više ne postoji nikakva traga, Nacinovich objašnjava uništenjem Riječkoga arhiva 2. X. 1509, što su učinile trupe Venecijanca Angela Trevisana.

U arhivskoj građi nije sačuvano niti jedno cjelovito genealoško stablo obitelji Scampicchio, već su sačuvane samo pojedine grane koje ni u jednome slučaju ne obuhvaćaju više od tri generacije. Rodoslovlje koje obuhvaća 17 generacija sačinjeno je u Povijesnom arhivu Rijeka na temelju arhivske građe i literature.

Nacinovich u svojoj studiji kronološki iznosi povijesne događaje putem kojih pratimo privatno i društveno postojanje pojedinih članova obitelji. Mi ćemo taj slijed događaja prikazati sumarno, ulazeći u pojedinosti samo onda kada je to od važnosti za razumijevanje arhivske građe.

Tri su grane obitelji Scampicchio čije tragove bilježi građa pohranjena u Povijesnom arhivu Rijeka. Od osnovne grane, koja tijekom stoljeća obitava u Labinu, sredinom 16. stoljeća odvaja se motovunska grana,⁴ a dvadesetih godina 17. stoljeća - grana iz Svetvinčenta.⁵ Labinska grana bila je član labinskog, te od 1619. godine i član pulskoga plemićkoga staleža, a motovunska, osim motovunskoga, od samoga svoga nastanka 1563. godine, i član koparskoga plemićkog staleža. Značajnu društvenu promociju obitelj postiže 1553, kada su Matteo V i njegova tri sina odlikovani nasljednom titulom »Cavaliere e Conte Palatino« (vitez i dvorski knez)⁶. S navedenom titulom obitelj stječe i razne povlastice. Između ostaloga dobiva pravo podjeljivati naslove doktora obaju prava, učitelja i doktora teologije, dodjeljivati vojna odlikovanja i plemstvo, imenovati pjesnike s lovorovim vijencem, imenovati javne bilježnike i suce, podjeljivati zakonitost vanbračnoj djeci i druga prava⁷. Zajedno s plemenitim de Negrijem, Scampicchievi su stoljećima obnašali pojedine vojne funkcije, čast zapovjedništva straže (comando delle milizie) za zaštitu granica Labina i Plomina, te obavljali dužnosti javnoga bilježnika i suca, nadzornika općinskog oružja i streljiva, popisivača imovine (taxatore della facoltà), izaslanika komune za Veneciju i drugo.

2 To se prije svega odnosi na biografske podatke o pojedinim članovima obitelji.

3 Rimski broj iza imena člana obitelji Scampicchio upućuje na generacijsku pripadnost.

4 Giovanni Antonio VI odrekao se 1563. godine prava primogeniture i preselio u Motovun. Bračkom između Cattarena IX i Camille IX god. 1633. spojene su labinska i motovunska loza.

5 Prema bračnom ugovoru, Ante Bartolomeo IX, da bi dobio ruku kćeri plemenite kuće »La Quinzana« (u građi najčešće Quintana), morao se 1620. doseliti u Svetvinčenta.

6 Titula je u cijelosti glasila: »Conte Palatino del Lateranese palazzo e dell'aula cesarea ed imperiale«, a dobili su je posrednim putem od njemačkog cara Friedricha III.

7 Izgleda da je Pier Antonio VI pravo podjeljivanja zakonitosti koristio i za vlastitu vanbračnu djecu. Malu pomutnju u rodoslovlje obitelji Scampicchio unosi raskorak između podataka u literaturi i građi. Literatura spominje samo jedno dijete Pier Antonia, kćer Gasparinu. Nasuprot tome, arhivska građa spominje i drugu njegovu djecu. Izričito, Pier Antonio svoju vanbračnu djecu spominje u fragmentarno sačuvanoj oporuci, no njima se nigdje izričito ne podjeljuje zakonitost.

Kao posebnost valja spomenuti hospital (ubožnicu) koju su, prema oporučnoj želji Mattea III izgradili njegovi sinovi Antonio i Baldo još krajem 15. stoljeća i koja je dugo bila mjesto karitativnoga djelovanja obitelji.

U vojničkom umijeću posebice se istakao Orazio Anastasio X, koji je za zasluge u borbi protiv Turaka u Dalmaciji, 1662. godine, dekretom dužda Domenica Contarinija uzdignut u rang viteza Sv. Marka (Cavaliere di San Marco). Nekoliko muških izdanaka obitelji opredijelilo se za svećenički poziv: Pre Giulio VII, Don Anastasio (?), Don Gasparo IX - kanonik i generalni vikar Pulske biskupije, Don Girolamo IX, Don Matteo X i Pre Gabriel X.

Vittorio Fortunato X stekao je diplomu obaju prava. Studij prava završio je i Antonio Francesco XVI, dok je Antonio Francesco XV, zbog smrti brata, morao studij prava napustiti na trećoj godini. Ovaj posljednji bavio se istraživanjem zavičajne povijesti, i E. Nacinovich mu pripisuje slučajni pronalazak latinskoga primjerka labinskoga statuta iz 1341. godine. Značajan je bio i njegov rad na gospodarskom planu, a zajedno s Tomasom Lucianijem radio je na spašavanju i proučavanju arhivske građe svoga kraja. Posao na sakupljanju i sređivanju građe morao je prekinuti 1848, kada prihvaća dužnosti općinskog deputata i komandanta nacionalne garde. Svoju vrijednu arheološku zbirku Luciani je po svojem odlasku iz Labina povjerio upravo njemu na čuvanje. Zbirku je ne samo čuvao, već i neprestano povećavao te obavljao konzervatorske radove. Od sinova, Antonio Francesco XVI najozbiljnije nastavlja s naporima svoga oca. Antonio Francesco XVI bavio se muzealstvom⁸, a bio je aktivan i u talijanskom nacionalnom pokretu, o čemu svjedoči njegovo dopisivanje s Tomasom Lucianijem.⁹ Nešto detaljnije biografske podatke o potonjoj dvojici iznijeli smo stoga, što je njihov rad značajan i s arhivističkog gledišta.

Gospodarska moć obitelji Scampicchio izrasla je na izvlačenju dobiti putem kolonatskih davanja sa zemljišnih i šumskih posjeda na cijelom području Labina i Plomina, na području Motovuna, Svetvinčenta, Barbana i Raklja i Puljštine. Ženidbenim vezama stekli su posjede u Klani i na otoku Cresu, a u literaturi se spominju i kao vlasnici feuda u Roču. Zanimljivo je da su jedno vrijeme bili u posjedu otočića San Fiorian (danas Uljanik¹⁰), te Ciela i Strombola (danas Ceja i Trumbuja u pre-manturskom arhipelagu). Od nekretnina u posjedu obitelji Scampicchio značajni su još bili mlinovi na Raši i njenim pritokama, zgrade u Labinu, Motovunu, Puli i Medulinu, te solane u Koprju. Pokretnu imovinu nije potrebno izrijekom nabrajati, a red veličine novca i drugih dragocjenosti, broj raznovrsne stoke, pokućstva i drugih stvari, najlakše je iščitati iz ostavinskih dokumenata, čime sačuvana arhivska građa obiluje.

Zacijelo bi bilo zanimljivo pratiti povijest obitelji Scampicchio u dvadesetom stoljeću, no nastanak najmlađih dokumenata sačuvanih u arhivskom fondu poklapa se s krajem devetnaestoga stoljeća, te ćemo tu i završiti s iznošenjem genealoških i drugih podataka.

⁸ Vidi: I. F. ?, *Il museo Luciani e Scampicchio*, L'Unione, Kopar, 25. IX. 1875. O navedenom muzeju piše dr. Josip Miličević u svojem neobjavljenom magistarskom radu *Muzeji i galerije Istre*, Zagreb 1977.

⁹ Miho DEBELJUH, *Rukopisi i ostala povijesna građa u Naučnoj biblioteci u Puli (V. dio)*, Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu (dalje: Vjesnik HARP), sv. XXI, Rijeka 1977, str. 281-309.

¹⁰ Do ovoga podatka došli smo zahvaljujući pismenoj obavijesti koju je posredstvom gospodina Hijacinta Laszyja, ljubazno dostavio prof. Robert Matijašić iz Arheološkog muzeja u Puli.

Ortografija imena Scampicchio je neujednačena: pojavljuju se oblici Scampegius, Scampigio, Scampichi, Scampichia, Scampichio, Scampicchio i drugi oblici. Mi smo prihvatili inačicu Scampicchio. Taj oblik koristi Nacinovich u spomenutoj monografiji, a preuzima ga i Tršćansko-istarski blazonarij.¹¹ Prema ovome, štit grba plemenite obitelji Scampicchio sastoji se od lika ptičjeg krila i noge u polju koje je u gornjoj polovici plavo, a u donjoj crveno.

1.2. Građa

1.2.1. Preuzimanje građe

Arhivska građa obitelji Scampicchio dopremljena je u Povijesni arhiv Rijeka najvjerojatnije u dva navrata. Najveći dio, 27 knjiga i 4 omota građe, prof. Šime Jurić, službenik zagrebačke Sveučilišne biblioteke, predao je Arhivu u ljeto 1949. godine.¹² Ta građa bila je tijekom 1948. i 1949. godine odnesena iz Labina u Zagreb.¹³ Deset godina kasnije, izvjesni Lojze Jamnik, ponudio je Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na otkup neku arhivsku građu, između ostaloga i notarske spise Dr. Scampicchia (16-17. stoljeće). Sveučilišna knjižnica ponudila je te dokumente Državnom arhivu Rijeka¹⁴, a da li ih je ovaj ikada preuzeo, iz dokumentacije nije vidljivo. Zbirka arhivske građe u Povijesnom arhivu Rijeka, *Povelje i listine*, među 267 privatnih isprava, sadrži i najmanje 11 koje se odnose na obitelj Scampicchio.¹⁵ U Historijskom arhivu Rijeka bila su pohranjena i dva sveska notarskih knjiga labinskoga notara Orazia Scampicchia, ali je ta građa 1967. predana Povijesnom arhivu Pazin.¹⁶

1.2.2. Stanje građe prije sređivanja

Prema »Privremenom popisu građe privatnog arhiva obitelji Scampicchio 1400-1840« i upisu br. 91 u Knjizi općeg inventara arhivske i registraturne građe, građa se prilikom službenog zavođenja u evidencije PAR-a nalazila u dvjema kutijama koje su sadržavale 16 fizičkih jedinica, od slobodnih spisa u papirnatim fasciklima do uvezanih spisa, te svezaka i sveščića. Tih 16 fizičkih jedinica, nama nepoznatim povodom raspoređeno je u 8 kutija. Na predmetnoj građi vidljivi su tragovi prethodnoga sređivanja, no nije moguće ustanoviti da li je to djelo nekoga iz kruga obitelji ili je građa sređivana kada se već našla izvan posjeda obitelji. Posebno su bili izdvojeni slobodni spisi u fascikle po stoljećima, a obilježeni su bili i pojedini obiteljski sudski sporovi.

11 Vidi: Zbirka arhivske građe Gradskog muzeja u Puli u Povijesnom arhivu Rijeka.

12 Povijesni arhiv Rijeka, DS-27, opći spisi br. 605/49.

13 Isto, br. 106/50.

14 Isto, br. 314/59.

15 Nije moguće ustanoviti da li su te isprave stigle u PAR zajedno s ostalom građom Scampicchio ili su možda stigle sa zbirkom Gradskog muzeja u Puli. Jedan dio tih isprava još nije rekonosciran.

16 Povijesni arhiv Rijeka, DS-27, opći spisi br. 146/67. Navedene knjige čuvaju se u sklopu fonda »Labinski notari«. Radi se o dvjema knjigama minutarija isprava (Minutario instrumenti), vremenski raspon: 1738-1750.

Prethodno sređivanje nije moglo poslužiti kao temelj arhivističkoj obradi u Povijesnom arhivu Rijeka, te ga nadalje nismo uzimali u obzir.

1.2.3. Sređivanje građe

Kao teorijsku osnovu za sređivanje obiteljskoga fonda prihvatili smo model Danice Božić, u obliku prilagođenom predmetnoj arhivskoj građi koja se nalazi u Povijesnom arhivu Rijeka.¹⁷ Umjesto šest predloženih grupa, formirali smo ih 5. Prvu grupu čine spisi obitelji u užem smislu, drugu spisi o posjedima obitelji, treću spisi iz njihove privredne djelatnosti, četvrtu grupu čine fragmenti arhiva srodnih obitelji, a u petu smo grupu, zbog male količine građe, uvrstili sve ostale spise, znači sve ono što bi prema prijedlogu Danice Božić bilo smješteno u grupe miscellanea i zbirka. Svaku od spomenutih grupa podijelili smo na nekoliko podgrupa. Prvu podgrupu prve grupe čini genealoško stablo sačinjeno u PAR-u, budući da u fondu nije sačuvano niti jedno cjelovito rodoslovlje, već samo nekoliko skica pojedinih obiteljskih grana. Osnovni kostur stabla sačinili smo koristeći se podacima iz monografije E. Nacinovicha, a ovaj smo tijekom sređivanja upotpunjavali podacima iz arhivske građe.¹⁸ Druga podgrupa prve grupe sadrži isprave kojim je obitelj Scampicchio dobila plemstvo, odlikovanja, privilegije i slično. Naša treća podgrupa prve grupe nije predviđena shematizmom Danice Božić, a odnosi se na sve one isprave i druge spise koji zadiru u unutarobiteljske odnose i odnose s Crkvom, a nisu sadržani u drugim grupama i podgrupama. Ustrojstvene jedinice ove podgrupe sačinjavaju oporučne i ostavinske stvari, bračne stvari i stvari skrbništva, te stvari obiteljskih odnošaja s crkvenim ustanovama. Ovaj prvi element, osim oporuka i isprava vezanih uz njihovo deponiranje, sadrži niz sporazuma o razdiobi imovine, te prepisku s tom tematikom. Oporuke i sporazume o razdiobi dobara koji su služili kao prilozi u nekom sudskom sporu, ostavili smo u predmetu spora. Pojedine arhivske jedinice među ostavinskim i oporučnim stvarima, spisi su pojedinih članova obitelji po generacijama. Drugi element čine dokumenti koji se odnose na bračne stvari i stvari skrbništva. Sadržajno to su: bračni ugovori i drugi spisi vezani za bračne odnose i dotalno pravo kao jedna arhivska jedinica, te spisi skrbništva kao druga. Na kraj treće podgrupe prve grupe svrstali smo spise koji svjedoče o vezama obitelji s crkvenim ustanovama. Tu su pojedini spisi ujedno i arhivske jedinice.

Četvrta podgrupa prve grupe u stvari je terminološki prilagođena treća podgrupa prema prijedlogu Danice Božić. Nazvali smo je »Obiteljske parnice i parnice pojedinih članova obitelji, izuzev parnica s naslova kolonatskog odnosno zakupnog prava«. Tu su osnovne arhivske jedinice, pojedini sporovi ili grupe manjih sporova vezani uz istu osobu ili uz isto mjesto. Kako sudski sporovi obiluju značajnim prilogima, uz svaki

¹⁷ Danica BOŽIĆ-BUZANČIĆ, *Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada*, Arhivski vjesnik sv. XIV, Zagreb 1971, str. 275-287. Ona predlaže sljedeće grupe i podgrupe: 1. spisi obitelji u užem smislu s podgrupama - a) genealoška stabla sačuvana u fondu, b) isprave kojima obitelj dobiva plemstvo, odlikovanja, privilegije i slično, c) obiteljske parnice vezane uz vlasništvo, d) kućna administracija, računi, potvrde, e) osobni spisi pojedinih članova obitelji po generacijama; 2. spisi o posjedima obitelji - s podgrupama - a) spisi o zemljišnim posjedima, b) spisi o posjedima u gradovima; 3. spisi iz privrednih djelatnosti obitelji; 4. fragmenti arhiva srodnih obitelji; 5. miscellanea; 6. zbirka.

¹⁸ Teorijsku osnovu za izradu stabla pronašli smo u knjizi Bartola ZMAJIĆA, *Heraldika, sfragistika, genealogija*, Zagreb 1971.

spor istakli smo i pojedine važnije priloge, koji bi pak, sami za sebe, mogli biti svrstani i u druge grupe i podgrupe.

Peta podgrupa prve grupe spisa je sadržajno proširena četvrta podgrupa prema prijedlogu Danice Božić, a nazvali smo je »Kućna administracija - računi, potvrde, priznanice, spisi vezani uz osiguranje, novčane punomoći i slično«. Čitava podgrupa ujedno je i jedna arhivska jedinica. Očekivali bismo znatnu količinu građe ove vrste, no u našem slučaju upravo je suprotno. Građe je vrlo malo, a i teško ju je i izdvojiti, jer je najčešće vezana uz kakav sudski spor ili uz drugu pravnu radnju. Tu smo također posebno istakli važnije spise. Šestu i posljednju podgrupu prve grupe spisa čine »Osobni spisi pojedinih članova po generacijama«. Kao što predlaže sam naziv podgrupe, građu smo najprije podijelili po generacijama prema našem genealoškom stablu, zatim ponaosob po osobama, što je ujedno i osnovna arhivska jedinica. U ovu podgrupu rasporedili smo svu osobnu prepisku pojedinih članova obitelji, zatim spise vezane uz njihovo obrazovanje i profesionalno, te društveno i političko djelovanje. Manji dio dokumenata u ovoj podgrupi, spisi su čiji sadržaj nismo u potpunosti uspjeli rekonoscirati, ali je prepoznatljivo na kojeg člana obitelji Scampicchio se odnose, pa ih se samo s obzirom na taj kriterij i moglo nekamo razvrstati.

Drugu grupu spisa, spise o posjedima obitelji, podijelili smo na četiri podgrupe. Formiranje prve podgrupe bilo je neizbježno, iako remeti idealno ustrojstvo ovog inventara. Naime, tu se radi o kopijalnim knjigama, uvezanim kopijama notarskih instrumenata i drugim uvezanim spisima, čije je fizičko jedinstvo bila datost koju nismo smjeli uništiti. Pogodnost je da sadržaj tih volumena gotovo u potpunosti odgovara smislu grupe u kojoj se oni nalaze, što znači da se odnose na obiteljske posjede. Iznimno, tu nailazimo i na kopije oporuka i ostavinskih stvari, dijelove obiteljskih parnica i na druge spise. Osnovnu arhivsku jedinicu ovdje čine volumeni ili njihovi jasno raspoznatljivi ustrojeni dijelovi. Ovdje smo posebno istakli važnije kopije ili upise s obzirom na njihov sadržaj ili tvorca. Drugu podgrupu čine imovnici posjeda, katastici, evidencije i razni drugi popisi imovine, prihoda i drugog, dakle sva taksativna bilježenja materijalnih vrijednosti u posjedu obitelji Scampicchio. Spisi o zemljišnim posjedima u širem smislu oblikuju treću podgrupu druge grupe spisa. Podijelili smo je na sedam arhivskih jedinica. Redom to su: 1. kupoprodajni ugovori, 2. ugovori o razmjeni zemljišta (permutacije), 3. ugovori o trajnom ili vremenski ograničenom zakupu zemlje i druge nepokretne ili pokretne imovine (libel, socida), 4. ugovori o darovanju zemlje, 5. spisi vezani uz šumska gospodarstva, i 6. ostalo¹⁹. Četvrtu podgrupu druge grupe čine spisi o posjedima obitelji u gradovima, a cijelu podgrupu smo podijelili na dvije arhivske jedinice, na spise vezane uz zakup nekretnina i na spise o radovima na kući obitelji Scampicchio ili njihovih susjeda. U posljednjoj, petoj podgrupi druge grupe, nalaze se zemljišni sporovi, spisi vezani uz založno pravo i slično. Valja napomenuti da su se sporovi iz prve grupe spisa također vodili uglavnom oko zemljišnih pitanja, ali su oni vezani uz pravo nasljeđivanja i sporove unutar obitelji ili sa srodnim obiteljima, dok se ovdje radi o sporovima koji su proistekli iz neizvršenih obveza s naslova zakupnih ugovora, najčešće s kolonima, bratovštinama ili s drugim pravnim osobama.

Treću grupu spisa, spise iz privrednih djelatnosti obitelji, podijelili smo na dva osnovna elementa. Prvi element su spisi koji se odnose na mlinarstvo, a drugi čine do-

¹⁹ Tu se nalaze samo tri spisa. Jedan ugovor za izvršenje nekih zemljanih radova, jedan dogovor o određivanju međe i jedan izvještaj o procjeni zemljišta.

kumenti o svim drugim privrednim djelatnostima (trgovini, pomorstvu i ostalom). Ovi elementi su ovdje ujedno i arhivske jedinice.

Četvrta grupa spisa vrlo je siromašna građom. Tu smo po pojedinim srodnim obiteljima, što je ujedno bila i osnova za oblikovanje arhivskih jedinica, razvrstali sve one spise u čijem sadržaju nismo uspjeli ustanoviti nikakvu izravnu povezanost s obitelji Scampicchio. Petu, posljednju grupu spisa, pod nazivom miscellanea, podijelili smo na tri podgrupe. U prvu je smještena prepiska raznih, ponekad i nepoznatih tvoraca. Drugu podgrupu tvore svi ostali rekognoscirani spisi od kojih su važniji posebice istaknuti, a u trećoj podgrupi našli su se potpuno nereknoscirani spisi.

Prikaz sadržaja pojedinih grupa spisa u inventaru nije izvršen jednoobrazno, to jest na istoj razini općenitosti. Ponegdje, kao na primjer u kategoriji 2.1.2. (Isprave i drugi pravni akti kojima je obitelj dobila plemstvo, odlikovanja, privilegije i slično), iznosi se sadržaj pojedinog predmeta ili čak pojedinog spisa, slično registama. U drugim kategorijama, kao na primjer kod obiteljskih parnica, za svaku arhivsku jedinicu (svaki spor) data je odgovarajuća analitička bilješka, a za treće opet, sam naziv arhivske podgrupe (kao npr. u podgrupi 2.1.5. - Kućna administracija), jedina je sadržajna informacija o pojedinom dokumentu. Izbor pojedinog opredjeljenja bio je uvjetovan sadržajem građe, odnosno našom procjenom spoznajne vrijednosti koju ona pruža. Tako smo na primjer procijenili da ugovore o razmjeni zemljišta nije shodno nadalje raščlanjivati na još preciznije ustrojstvene dijelove (s obzirom na položaj i vrstu zemlje koju se razmjenjuje ili slično), što se moglo učiniti da smo procijenili kako nove spoznaje do kojih bismo na taj način došli, opravdavaju uloženi trud. Ekonomičnost rada razlog je što na kraju inventara nismo izradili predviđene indekse. Određeni toponimi, osobna imena i predmetne odrednice pojavljuju se vrlo često, gotovo u svakoj arhivskoj jedinici. Ako su značajni, naveli smo ih u opisu arhivske jedinice. Informacijsku vrijednost indeksa nadomjestili smo isticanjem važnijih spisa na kraju prikaza arhivskih jedinica.

U pravilu, svaku smo arhivsku jedinicu nastojali topološki i kronološki datirati, odrediti da li je original ili kopija i staviti naputak o jeziku kojim je pisana. Pritom smo talijanskim ili latinskim jezikom nazvali također i sve njihove srednjovjekovne i regionalne idiome. Ako se arhivska jedinica sastoji od više pojedinačnih dokumenata, tada je i datiranje učinjeno skupno, i to tako da su najprije navedeni svi toposi, a zatim vremenski raspon dokunematâ. Kod kopija, u pravilu smo naveli vrijeme nastanka kopije. Iza svakog podatka čija je točnost prijeporna stavili smo znak upitnika u zagradi. Unutar arhivskih jedinica, pojedine smo spise rasporedili po kronološkom redu.

Značajniju teškoću pri rekognosciranju spisa zadavali su nam mnoštvo lokalizacija, mjestimična oštećenost građe i vrlo brojne kratice, koje nisu uvijek uobičajene.

1.2.4. Očuvanost i potpunost građe

Arhivska je građa, osim iznimno, vrlo dobro očuvana. To se posebno odnosi na kopijalne knjige i na uvezane kopije notarskih instrumenata, koje osim eventualno poderanih pergamentskih korica, nisu pretrpjele nikakva oštećenja. Čitanje dokumenata mjestimično je otežano zbog mrlja od plijesni, a zamjetljiva je i oštećenost spisa na mjestima na kojima su bili presavijeni.

Obratimo naposljetku pažnju na podatke koji govore o cjelovitosti građe i o građi koja se nalazi izvan Povijesnog arhiva Rijeka. Na području Hrvatske, građa je evidentirana u još dva arhiva. U Povijesnom arhivu Pazin nalazi se 0,1 m nesređene građe, a u Arhivu HAZU u Zagrebu još 0,3 m građe, za koju postoji popis. U monografiji o obitelji Scampicchio, E. Nacinovich izrijeком spominje neke dokumente, koje je osobno imao priliku proučavati, dok je kao gost boravio u kući Scampicchievih, a koje nismo pronašli sređujući građu u Povijesnom arhivu Rijeka. To su, redom kako ih navodi E. Nacinovich: kopija zapisnika sa sjednice Vijeće labinske komune iz 1449. godine, na kojoj su Scampicchievi primljeni u red vijećnika,²⁰ rodoslovlje obitelji Scampicchio (s prazninama) od 1538. do 1806. godine, koje je izradio Don Giacomo Lucas, povelja kojom je obitelj Scampicchio stekla titulu Conte palatino, diploma kojom je Orazio Anastasio odlikovan titulom Viteza Sv. Marka (Cavaliere di San Marco), original statuta Labina iz 1341. godine, i još nekoliko manje važnih dokumenata.

1.2.5. Sadržajna vrijednost građe

Najveću vrijednost ovome arhivskom fondu daje njegova srazmjerna cjelovitost, što ga u arhivističkom smislu čini oglednim za obiteljske arhive uopće. Ova cjelovitost očituje se kako na prostornoj, tako i na vremenskoj ravni. S manje ili više praznina, uvidom u građu, možemo pratiti povijest triju osnovnih grana obitelji Scampicchio kroz čak šesnaest generacija, što je rijetkost u našim arhivima.

Nije potrebno navoditi sve grane i sve teme povijesne znanosti kojima ova građa nudi obilje korisnih podataka. To bi bilo nepotrebno prepričavanje inventara. Kolonati kao pravna praksa, obiteljski odnosi u istarskome plemstvu, pa i fenomeni svakodnevice, samo su neke od globalnih odrednica. Dokumenti iz fundusa Scampicchio zanimljiv su izvor i za paleografe, topografe i hagiopografe, dijalektologe i lingviste općenito.

Nemamo potpun uvid u inventare ni u sadržaje sačuvane arhivske građe drugih istarskih obitelji, pa tako ne možemo procijeniti stupanj jedinstvenosti ovoga fonda. Značenje građe za proučavanje političke povijesti Labina i okolice nije veliko, s obzirom da su u Povijesnom arhivu Pazin arhivirane dobro očuvane knjige zapisnika sa sjednica Vijeća labinske komune.

1.3. Literatura

1. *Arhivski fondovi i zbirke u SFRJ*, Beograd 1984.
2. BEUC, Ivan, *Osorska komuna u pravno-povijesnom svjetlu*, Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci, sv. I, Rijeka 1953.
3. BOŽIĆ-BUZANČIĆ, Danica, *Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada*, Arhivski vjesnik, sv. XIV, Zagreb 1971, str. 275-287.
4. *Cadastre National de l'Istrie*, Sušak 1946.

²⁰ Originalne knjige zapisnika iz tih godina ne nalaze se ni u Povijesnom arhivu Pazin, gdje su pohranjene knjige zapisnika iz perioda 1566-1789.

5. CAPPELLI, Adriano, *Dizionario di abbreviature Latine ed Italiane*, Milano 1967.
6. DA MOSTO, Andrea, *L'Archivio di Stato di Venezia*, vol. I i II, Rim 1937. i 1940.
7. DEBELJUH, Miho, *Rukopisi i ostala povijesna građa u Naučnoj biblioteci u Puli (5. dio)*, Vjesnik HARP, sv. XXI, Rijeka 1977, str. 281-309.
8. ĐURIĆ, Smiljka - Toma POPOVIĆ, *Lični fondovi*, Arhivski almanah, br. 4, Beograd 1962, str. 206-215.
9. JELINČIĆ, Jakov, *Prva knjiga zapisnika sjednica Vijeća labinske komune (1566-1578)*, Vjesnik HARP, sv. XXIX, Pazin-Rijeka 1987, str. 75-159.
10. JELINČIĆ, Jakov, *Druga knjiga zapisnika sjednica Vijeća labinske komune (1648-1656) i zapisnici sjednica labinskog Kolegija za žito (1639-1656)*, Vjesnik HARP, sv. XXX, Pazin-Rijeka 1988, str. 257-296.
11. *Il Museo Luciani e Scampicchio*, L'Unione, Kopar, 25. IX. 1875.
12. MARGETIĆ, Lujo, *Srednjovjekovno hrvatsko pravo*, Zagreb, Rijeka, Čakovec, 1983.
13. NACINOVICH, Ernesto, *La famiglia Scampicchio*, Rijeka 1892.
14. POPOVIĆ-PETKOVIĆ, Radmila, *Stručni rad na ličnim i porodičnim arhivima u Nacionalnom arhivu u Parizu*, Arhivski pregled, br. 1-2, Beograd 1971.
15. ROMAC, Ante, *Florilegij latinskih izreka*, Zagreb 1988.
16. STIPIŠIĆ, Jakov, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*, Zagreb 1972.
17. STANKOVICH, Pietro, *Biografia degli uomini distinti dell'Istria*, reprint, Atti/Centro di ricerche storiche, vol. I, II, III, Rovinj 1970-72.
18. ZMAJIĆ, Bartol, *Heraldika, sfragistika, genealogija*, Zagreb 1971.

1.4. Bibliografija djela o obitelji Scampicchio

1. *Archeografo Triestino*, Vol. I nuova serie, Trst, str. 60.
2. BERTOŠA, Miroslav, *Pučanstvo Labina u Vlačićevo doba (s priložima labinskoj onomastici XVI. i XVII. st.)*, Vjesnik HARP, sv. XX, Pazin-Rijeka 1975-76, str. 107-149.
3. CORONELLI, *Isolario dell'Atlante Veneto*, Venezia 1694, str. 140.
4. DA MOSTO, Andrea, *L'Archivio di Stato di Venezia*, tomo II, Rim 1940, str. 67.
5. DEBELJUH, Miho, *Rukopisi i ostala povijesna građa u Naučnoj biblioteci u Puli (V. dio)*, Vjesnik HARP, sv. XXI, Rijeka 1977, str. 281-309.
6. GIORGINI, Bartolomeo, *Memorie storiche antiche e moderne della terra e territorio d'Albona, Istria*, 1846, br. 86/87, 88/89; 1847. br. 1/2, 7/8, 10/11, 15/16.
7. JELINČIĆ, Jakov, *Prva knjiga zapisnika sjednica Vijeća labinske komune (1566-1578)*, Vjesnik HARP, sv. XXIX, Pazin-Rijeka 1987, str. 75-159.

8. JELINČIĆ, Jakov, *Druga knjiga zapisnika sjednica Vijeća labinske komune (1648-1656) i zapisnici sjednica labinskog Kolegija za žito (1639-1656)*, Vjesnik HARP, sv. XXX, Pazin-Rijeka 1988, str. 257-296.

9. NACINOVICH, Ernesto, *La famiglia Scampicchio*, Rijeka 1892.

10. *La Provincia*, 1878, str. 1948.

11. STANCOVICH, Pietro, *Biografia degli uomini distinti dell'Istria*, reprint, Atti/Centro di ricerche storiche, Vol. I, II, III, Rovinj 1970-72.

12. STEMBERGER, Herman, *Labinska povijesna kronika: povijesne skice Kožljaka, Čepića, Kršana i Šumbera*, Labin 1983.

13. *Il Museo Luciani e Scampicchio ad Albona*, L'Unione, Kopar, 25. IX. 1875.

14. ŽIC, Nikola, *Etnički sastav grada Labina sada i nekad*, Riječka revija, br. 3-4, Rijeka 1953, str. 149-151.

2. SPISI

2.1. Spisi obitelji u užem smislu

2.1.1. Genealoška stabla

kutija 1

1. Genealoško stablo obitelji Scampicchio, 15-19. st. (izrađeno u PAR-u)

2.1.2. *Isprave i drugi pravni akti kojima je obitelj dobila plemstvo, odlikovanja, privilegije i slično*

2. Labin, Buzet, 1565; Isprave kojima se obitelji Scampicchio dodjeljuje pravo da sve svoje građanske i krivične parnice vodi pred podestatom Motovuna dok se na funkciji podestata Labina i Plomina nalazi Anzolo Mu(d)azzo; latinski, talijanski; kopije;

3. Labin, 10. III. 1649; Braća Scampicchio mole dozvolu za pokop svoje bake Marije, udove pok. Antea VII, u labinskoj župnoj crkvi; talijanski; original(?);

4. Rim, 7. X. 1671; Povelja koju Hieronymus Valvasor Mediolanen (Milanski), generalni prior reda pustinjaka Sv. Augustina, za neke zasluge, dodjeljuje Alviseu Scampicchiju IX i sinovima; latinski, talijanski; original(?);

5. Rim, 17. XI. 1735; Papa Klement XII potvrđuje obitelji Scampicchio privilegij da drži otvorenim prozor na postranim zidovima svoje kuće prema crkvi Santa Maria Maggiore; latinski; original;

6. Venecija, 25. VI. 1825; Tiskanica kojom »Governo Veneto« daje tumačenje rezolucije o priznavanju plemićkih naslova bivše Mletačke Republike; talijanski;

7. Kopar, 23. VII. 1832; Podestarijat Kopra potvrđuje da je Giovanni Antonio Scampicchio VI bio 27. XII. 1529. primljen u redove Velikoga vijeća Kopra; talijanski; original;

8. Labin, 29. V. 1856; Isprava kojom Općinsko vijeće Labina obitelji Scampicchio dodjeljuje isključivo pravo pokapanja svojih članova na jednom dijelu općinskoga groblja; talijanski; original;

2.1.3. Oporučne i ostavinske stvari, bračne stvari i stvari skrbništva, stvari obiteljskih odnosa s crkvenim organizacijama

2.1.3.1. Oporučne i ostavinske stvari

9. Labin, 1570, 1577; Ostavinske stvari Balda VI; talijanski, latinski; kopije;
10. Labin, 1611-1713; Ostavinske stvari Mattea V; talijanski; kopije;
11. Svetvinčenat, Motovun, Kopar, 1634-1665; Ostavinske stvari Antea Bartolomea IX i Franceschine Quintano; talijanski; originali, kopije;
12. Labin, 1636; Ostavinske stvari Giovannija Paola VIII; talijanski; kopija;
13. Kopar, 1669; Ostavinske stvari Francesca VII (spis je korišten u sporu između obitelji Scampicchio i Polesini); talijanski; kopija;
14. Motovun, 1669; Ostavinske stvari Giovannija Antonia VI; talijanski; kopija;
15. Labin, 1674-1691; Ostavinske stvari Alvisea IX i njegove majke Francesche Muazzo; talijanski; kopije, originali;
16. Labin, 1694; Ostavinske stvari Vittorija Fortunata X; talijanski; kopija;
17. Labin, Krk, 1736-1751; Razdiobe imovine u kojoj sudjeluje Andrea Luca XI ili u njegovu korist; talijanski; kopije;
18. Labin, 1776-1781; Ostavinske stvari Alvisea Antonija XII; talijanski; originali(?);
19. Labin, poslije 1786-1788; Ostavinske stvari Alvisea Nicoloa XIII; talijanski; kopija;
20. Labin, 1829-1839; Ostavinske stvari Antonija Francesca XIV i Marije Lion (sadržane i oporuke istih i Giovannija Paola XIV); talijanski; originali, kopije;
21. Labin, 1846; Oporuka Taddeje Scampicchia; talijanski; kopija;
22. Labin, 1866-1879; Ostavinske stvari Antonija Francesca XV; talijanski; originali, kopije;

2.1.3.2. Bračne stvari i stvari skrbništva

23. Labin, Motovun, Cres, Venecija, oko 1625-1839; Bračne stvari; talijanski; originali, kopije;
24. Labin, 1596, 1776; Stvari skrbništva; talijanski; original, kopija;

2.1.3.3. Stvari obiteljskih odnosa s crkvenim ustanovama

25. Rim, 1759; Indulgencije pape Klementa XIII; latinski; originali;
26. Pula, 17. I. 1775; Pismo pulskog biskupa; talijanski; original;
27. Poreč, 1. XII. 1873; Cirkular ordinarijata Porečke biskupije: tumačenje stava kurije o problemu ukopa samoubojica; talijanski;

2.1.4. Obiteljske parnice i parnice pojedinih članova obitelji, izuzev parnica s naslova kolonatskog, odnosno zakupnog prava

kutija 2

28. Labin, od sredine 16. do sredine 18. stoljeća; Sporovi obitelji Scampicchio s obiteljima Negri i Bollani o nasljedstvu, o pravu na miraz Isabelle Negri i drugo; talijanski, latinski; originali, kopije;

kutija 3

29. Labin, sredina 16. stoljeća; Dužnički spor između braće Balda VI i Pier Antonija VI - fragment; latinski; kopija;
30. Labin, sredina 16. stoljeća; Spor Mattea V s kćerkom Lucijom i njenim mužem Cinthijem Lupetinom zbog miraza; latinski, talijanski; kopija;
31. Pula, Labin, od sredine 16. do 18. stoljeća; Sporovi obitelji Scampicchio vezani za grad Pulu: spor svećenika Giulija VI s pulskom biskupijom; neki spor obitelji Scampicchio sa srodnom obitelji Benintendi iz Pule; neki spor obitelji Scampicchio vezan za imovinu u okolici Pule (Medulin); latinski, talijanski; originali, kopije;
32. Gračišće, Barban, 16. stoljeće; neki sporovi obitelji Scampicchio u kojima se spominje Matteo V (sadržaj nečitak); latinski, talijanski; original, kopije; **važniji prilozi**: spis koji govori o oporuci neke žene kojom ista ostavlja novac za obnovu crkve Sv. Marije u Gračišću;
33. Labin, od kraja 16. do početka 17. stoljeća; spor Giovannija Paola VIII sa sestrama Virginijom VIII i Franceschinom VIII oko tumačenja odredbi fideikomisa njihova zajedničkog pretka Mattea V; talijanski; kopije; **važniji prilozi**: oporuka Mattea V iz 1561. godine; kopija;
34. Motovun, Cres, Labin, Kopar, kraj 16. i prva polovina 17. stoljeća; sporovi Giovannija Paola VIII s Matteom VIII i s obitelji Lucaris sa Cresa oko prava na zaostavštinu Gasparine VII, univerzalne nasljednice svoje majke Elene Causin; talijanski; originali, kopije; **važniji prilozi**: oporuke Mattea V i Balda VI (kopije), oporuka Pier Antonija VI (kopija, fragment), bračni ugovor između Gasparine VII i Giacoma Fina (kopija), oporuka Elene Causin (kopija), oporuka Gasparine VII (kopija);
35. Labin, Cres, 17. i početak 18. stoljeća; sporovi obitelji Scampicchio sa srodnim obiteljima Ferricioli, Colombis i Petris s Cresa i to: oko razdiobe zaostavštine Mattea (?), oko legata kojeg je Giovanniju Paolu VIII zavještao jedan član obitelji Ferricioli, oko polaganja prava Luciete Petris rođ. Colombis na nasljedstvo Antonije Scampicchio rođ. Ferricioli, udove Colombis; talijanski; originali, kopije; **važniji prilozi**: oporuka Giacome Petris rođ. Ferricioli (kopija), bračni ugovor između Luciete Colombis i Gierolama Petrisa (kopija);
36. Labin, Klana, 17. stoljeće, prva polovina 18. stoljeća; spor obitelji Scampicchio s obitelji Panicoli iz Klane oko prava nasljeđivanja; talijanski, latinski; originali, kopije; **važniji prilozi**: pojedine grane rodoslovlja obitelji Panicoli i Scampicchio, jedna pergamena - Ljubljana 1625. godine, latinski, vel. 27 x 29 cm;
37. Kopar, Labin, druga polovina 17. stoljeća; spor obitelji Scampicchio sa sestrama Ariadinom i Domenicom Barbabianca rođ. Scampicchio oko raspodjele imovine nakon smrti jedinog muškog nasljednika Antea Bartolomea IX; talijanski; originali, kopije;

kutija 4

38. Kopar, Labin, početak 18. stoljeća; neki spor Alvisea (Lugia) XI s Pietrom Buratom; latinski, talijanski; kopije;

39. Labin, Venecija, od polovine do kraja 18. stoljeća; sporovi obitelji Scampicchio oko zaostavštine Vittorija Fortunata X: spor s obitelji Priuli o vraćanju miraza Francesche Priuli; spor unutar obitelji Scampicchio zbog osporavanja prava univerzalnog nasljeđivanja Giacomini XII; **važniji prilozi:** bračni ugovor između Vittorija Fortunata X i Francesche Priuli; oporuka Vittorija Fortunata X iz 1690. godine (kopija); oporuke Mattea V, Balda VI i Alvisea IX (kopije);

kutije 4 i 5

40. Labin, Barban, Rovinj, 18. stoljeće; spor obitelji Scampicchio s braćom Cope radi zaostavštine Alvisea XI koji je umro bez oporuke i potomaka i zbog drugog; talijanski; originali, kopije;

kutija 5

41. Labin, Zadar, posljednja četvrtina 18. stoljeća; spor obitelji Scampicchio s obitelji Mazerta iz Osora u svezi s rastavom braka između Orazija Giacomina XII i Bortoline Mazerta; latinski, talijanski; originali, kopije; **važniji prilozi:** oporuka Antonija Giacomina Petrisa, starješine katedrale u Osoru, ujaka Bortoline Mazerta; kopija (?);

42. Labin, sredina 19. stoljeća; spor Antonija Francesca XVI s Nicolettom Battiala, Antonijem Vellamom i Melchiorom Negrijem zbog ostavštine Giovannija Paola XIII; talijanski; originali, kopije;

2.1.5. Kućna administracija (računi, potvrde, priznanice, spisi vezani uz osiguranje, novčane punomoći i slično)

43. Labin, Trst, Venecija, 1521-1899; talijanski; originali, kopije;

2.1.6. Osobni spisi pojedinih članova obitelji po generacijama

III. generacija

44. Matteo; 1. ?, 19. IX. 1484. (?), (sadržaj nečitak); latinski, original (?) 2. ?, 10. I. 1491, (sadržaj nečitak); latinski, original (?);

V. generacija

45. Matteo; 1. ?, 25. VI. 1522, (sadržaj nečitak), latinski, original (?);

VI. generacija

46. Baldo; 1. Labin, 18. X. 1549, ugovor između Balda i svirača na liri i violi iz Porto Gruara kojim se potonji obvezuju svirati na sve blagdane od Božića do dana korizme, uključujući i karnevalsku noć, a sve to na trošak Balda i još jedne osobe; talijanski, kopija (?); 2. ?, 1558. (?), (sadržaj nečitak), latinski, original (?); 3. Labin, 30. III. 1560, izvještaj labinskoga podestata o izborima za općinskog oratora. Jedan od dvojice izabраниh je Baldo; latinski, kopija; 4. ?, neka biografska bilješka o Baldu, latinski, original (?);

47. Pier Antonio; 1. Labin, 19. IX. 1681, spis sudskoga sadržaja gdje Pier Antonio obnaša čast općinskoga suca; latinski, kopija;

VII. generacija

48. Antheo; 1. Boljun (?), 7. VII. 1580, pulski biskup Matteo Barbabianca izdaje nalog svom legitimnom zastupniku Antheu; latinski, kopija; 2. Pula, 8. I. 1585, pulski biskup Matteo Barbabianca moli Anthea da bude njegov legitimni za-

stupnik u sporu sa biskupovim zakupcem ovaca u Labinu; talijanski, kopija; 3. Milje, ?, dva građanina Milja izdaju nalog svom legitimnom zastupniku Antheu; latinski, kopija;

VIII. generacija

49. Giovanni Paolo; 1. Kopar, 1609, spis sa sudskom tematikom (sadržaj nečitak); latinski, kopija;

IX. generacija

50. Antheo Bartolomeo; 1. Labin, 9. XI. 1628, (sadržaj nečitak); latinski, kopija (?);

51. Alvise; 1. Venecija, 11. V. 1650, Gabriel Bembo imenuje Alvisea svojim legitimnim zastupnikom; talijanski, original; 2. Venecija (?), 11. VIII. 1665, Vincenzo Pasqualigo imenuje Alvisea svojim legitimnim zastupnikom; talijanski, kopija (?);

XI. generacija

52. Alvise (Luigi); 1. Venecija (?), 23. III. 1703, duka kojim se Alvise imenuje redarstvenim kapetanom (Capitano dell'ordinanze); talijanski, kopija; 2. Kopar, 25. VIII. 1714, pismeno naređenje podestata i kapetana Istre (Podestà e Capitano d'Istria) redarstvenom kapetanu Alviseu, da zbog izbijanja zaraza u Bavarskoj i Gornjoj Štajerskoj mora uspostaviti straže koje će sprečavati ulazak ljudi, stoke i robe na teritorij Venecije bez pregleda; talijanski, original; 3. Vodnjan, 3. V. 1719, pismeno naređenje Giovannija Domenica Loredana, koji se u svojstvu sindika nalazi u Vodnjanu, da se određeni iznos novca dostavi redarstvenom kapetanu Alviseu za plaće njemu podređenim redarstvenicima; talijanski, original (?); 4. ?, zahtjev Alvisea da ga se oslobodi dužnosti redarstvenog kapetana u Puli i Vodnjanu (koncept); talijanski, original;

53. Giovanni Paolo; 1. Cres, Buzet, 1703, 1717, Giacomo Antoniazio izdaje punomoć Giovanniju Paolu; talijanski, kopija (?);

54. Andrea Luca; 1. Labin, 17. VII. 1718, Giacomo X Scampicchio daje svom nećaku Andreu Luci punomoć za zastupanje pred sudom u Puli; talijanski, original (?);

XII. generacija

55. Orazio Giacomo; 1. Kopar, 1716, spis u svezi s djelovanjem Orazija Giacoma na dužnosti redarstvenog kapetana; talijanski, kopija; 2. Labin, 9. V. 1726, trgovac Antonio B. daje punomoć Oraziju Giacomu za zastupanje u svim dužničkim sporovima; talijanski, original; 3. Labin, 1740, spis Orazija Giacoma u svojstvu javnog bilježnika - izvod iz Knjige privilegija Labina u svezi s trgovinom solju s Pagom; talijanski, kopija (?); 4. Labin, 1775, potpisi svećenika koji će prisustvovati pogrebu Orazia Giacoma; talijanski, original (?);

56. Alvise Antonio; 1. Labin, 17. IX. 1773, potpisi svećenika koji će prisustvovati pogrebu Alvisea Antonija; talijanski, original;

XV. generacija

57. Antonio Francesco; 1. Padova, Grac, 1823-1828, svjedodžbe, potvrde i drugi osobni spisi u svezi sa srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovanjem Antonija Francesca; latinski, talijanski, originali; 2. Pazin, Labin, Cres, 1830-1861,

spisi iz profesionalne, društvene i političke djelatnosti Antonija Francesca - kao školskog inspektora, kotarskog deputata, komandanta nacionalne garde, gradskog podestata; talijanski, originali; 3. Prepiska; Labin, 1848, Tomaso Luciani - Antonio Francesco; talijanski, original; Nedeščina, 1857, Don Stefano Franich - Antonio Francesco; talijanski, original; 4. Ostalo;

XVI. generacija

58. Antonio Francesco; 1. Labin, Padova, Trst, Vodnjan, 1831-1860, svjedodžbe, potvrde i drugi osobni spisi u svezi s osnovnim, srednjim i visokim obrazovanjem, te s pohađanjem odvjetničke prakse i polaganjem odvjetničkog ispita; talijanski, originali, kopije; 2. Labin, Trst, Rovinj, 1859-1861, spisi iz profesionalne djelatnosti Antonija Francesca; talijanski, njemački, originali, kopije; 3. Prepiska; Padova, 18. III. 1874, Marcello Campolongo - Antonio Francesco (?), talijanski, original; Pula, 6. XI. 1875, I. C. Paver de Budahegy - Antonio Francesco (?); talijanski, original, isto (?); Pazin, 14. V. 1878, A. Covaz - Antonio Francesco; talijanski, original; 4. Ostalo;

59. Osobni spisi članova obitelji Scampicchio koje nije moguće generacijski odrediti

2.2. Spisi o posjedima obitelji

2.2.1. Spisi o posjedima obitelji u knjigama prijepisa i uvezanim prijepisima notarskih instrumenata²¹

kutija 6

- 60.²² Knjiga prijepisa (Registro de li. mü. itrometi) (sic!); Labin, 8. VI. 1602, oporuka Mattea VII iz 1594. godine; talijanski; Labin, Cres, 1476-1598, notarski instrumenti i drugi spisi, odnose se na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci bili najvećim dijelom Matteo VII (?), a nešto manje Baldo VI i neke druge osobe; sadrže: kupoprodaje, zamjene zemljišta, trajne i vremenski ograničene zakupe zemljišta, ugovore o davanju stoke u napolicu (socida), zajmove, obligacije, spise iz založnog prava (pignoracije) i slično; latinski, talijanski;
61. Knjiga prijepisa
Labin, 1561-1587, notarski instrumenti i drugi spisi koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci bili, najvećim dijelom Pier Antonio VI, a nešto manje Baldo VI i Matteo VII od Pier Antonia; sadrže: kupoprodaje, zamjene zemljišta, trajne i vremenski ograničene zakupe zemljišta, zajmove, obligacije, darovanja i slično; latinski, talijanski;
62. Spis
Labin, 26. III. 1609, sporazum o razdiobi imovine između Balda VI, Pier Antonija VI i Giovannija Antonija VI nakon smrti Mattea V; latinski, talijanski;
63. Knjiga prijepisa (Albona Pr m.^{co} D. So: Paulo Scampicchio Cum Dominabus Franceschina, et Virginia Donati, et Verzi) (sic!);
Labin, 1562-1609, sporazumi o razdiobi nerazdijeljene imovine između Pier

²¹ Iznimno unesene su i kopije oporuka i ostavinskih stvari, te spisi u svezi s obiteljskim parnicama i drugi.

²² Arhivske jedinice 60-69 tvore jedan volumen od 11 svezaka međusobno povezanih kožnatim remenjem.

Antonia VI i Balda VI; razdioba imovine nakon smrti Balda VI na sinove Antea VII i Mattea VII; nekoliko ugovora o zamjeni i kupoprodaji zemljišta i slično; latinski, talijanski, (Vidi: arhivska jedinica 33);

64. Uvezani spisi

Labin, 1565-1585, ugovor o zakupu zemlje; popis nekretnina Mattea V koje je prodajom, zamjenom ili darivanjem otuđio njegov sin Baldo VI; popis nekretnina koje su zamjenom ili kupnjom stekli Baldo VI njegovi sinovi Antheo VII i Matteo VII, te Pier Antonio VI; popis nekretnina koje su nekoć pripadale Matteu V, a koje su nanovo otkupili gore spomenuti; latinski, talijanski;

65. Uvezani spisi

Labin, 1560-1571, oporuke na osnovi kojih je Baldo VI stekao neke nekretnine; jedan ugovor o trajnom zakupu; latinski, talijanski;

66. Knjiga prijepisa (Instrumento D. Anthei Scampich. Ex^{ta} ex libro Zantano, et ex aliis Rectoribus).

Labin, 1563-1579, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Antheo VII i nešto manje Baldo VI; glavnim dijelom isprave su nastale za uprave podestata Hieronima Zantana, a sadrže: predmete založnog prava i zamjene zemljišta, ugovore o trajnom zakupu zemljišta, predmete kupoprodaje, darovanja i slično; latinski, talijanski;

67. Uvezani spisi

Labin, 1545-1578, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na jednu zgradu u Labinu u čiji posjed je obitelj Scampicchio došla imovinsko-pravnim pogodbama s koparskim plemićem Nicolom d'Eliom; latinski, talijanski;

68. Uvezani spisi

Labin, 1573-1580, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na dva slučaja dražbe nekretnina po osnovi založnog prava, na temelju kojih je obitelj Scampicchio stekla nekretnine; latinski, talijanski;

69. Uvezani spisi

Labin, Reccanati, 1576-1605/1693, notarski instrumenti i drugi spisi koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci bili Antheo VII, Matteo VII, Marija Scampicchio rođ. Barbabianca i Ariadina VII kao skrbnica Giovannija Paola VIII, te sam Giovanni Paolo VIII, a sadrže: zamjene nekretnina, spise iz založnog prava (pignoracije), kupoprodaje nekretnina, spise iz zakupnog odnosa i slično; latinski, talijanski;

70. Knjiga prijepisa (Libro d'Instrumenti della Nob:^{ma} Famiglia Scampichia (sic!) - Q. Sig.ⁿ Dottor Vitt.^o, e Giacomo Fratelli ...)

Labin, Plomin, 1605-1735/1783, notarski instrumenti i drugi spisi; odnose se na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Giacomo X i Andrea Luca XI, Giacomina XII i Agostin Bollani; sadrže: kupoprodaje nekretnina, ugovore o trajnom i vremenski ograničenom zakupu, zajmove i razne obligacije, darovanja, ustupanja zemljišta i slično; unutar tih predmeta valja istaći: popise i procjene vrijednosti nekretnina bratovština na području Labinštine - bratovštine Presvetoga Sakramenta (Santissimo Sacramento), Anđela Čuvara (Angelo Custode), Svetog Antuna Padovanskog (San Antonio di Padova) i Svetoga Justa (San Giusto), popis posjeda koje je fideikomisom

Vittorio Fortunato X ostavio Giacomu X i svom maloljetnom sinu Andreu Luci XI; latinski, talijanski;

kutija 7

71.²³ Uvezani spisi

Labin, 1668-1764, notarski instrumenti i drugi spisi; odnose se na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Alvisi XI i nešto Alvisi IX, Giacomo X i Andrea Luca XI, a sadrže: isprave s naslova zakupnog prava, kupoprodaje nekretnina, razne obligacije, izvještaje mjeraca i procjenitelja o veličini i vrijednosti zemljišta i slično. Unutar tih predmeta valja istaći kupoprodaju imanja u posjedu Kanoničkog zbora Labina u kontradi Montagna i predmet kupoprodaje nekretnina u posjedu Franjevačkog samostana u Podlabinu; latinski, talijanski;

72. Uvezani spisi (Aquisti fat^e (sic!) in Rogozana dal Sig.^r Gia^m Scampichio et entro vi e il livello antico del Metlica ...)

Labin, 1605-1762, notarski instrumenti i drugi spisi; odnose se na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Giacomo X, Andrea Luca XI i Alvisi X a nešto i Giovanni Paolo VIII i Francesca XI; sadrže: pregled zakupnih ugovora i obveza zakupnika prema obitelji Scampicchio, isprave s naslova zakupnog prava, kupoprodaje nekretnina, izvještaje mjeraca i procjenitelja o veličini i vrijednosti zemljišta, zapisnike s javnih dražbi, razne obligacije i slično; unutar tih predmeta valja istaći: predmet trajnog zakupa zemlje i mlina roda Metlika kroz više generacija, popis i procjenu vrijednosti nekretnina za pet bratovština na području Labinštine - bratovštine Presvetoga Sakramenta, Anđela Čuvara, Svetog Antuna Padovanskog i Svetoga Justa Mučenika, imovinsko-pravne radnje s bratovštinama Blažene Djevice od Utjehe (BV del Consolat.^o (sic!)), Blažene Djevice od Ružarija (BV del Rosario) i s Franjevačkim samostanom u Podlabinu; latinski, talijanski;

73. Knjiga prijepisa

Labin, Kopar, Pula, Rim, Motovun, 1591-1779, notarski instrumenti i drugi spisi; odnose se na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Orazio Anastasio X i nešto manje Alvisi IX, Giovanni Paolo Giuseppe XI, Alvisi (Luigi) XI, Giacomo X, Alvisi Antonio XII, Antonio Ubaldo XII, Vittorio Fortunato i neke druge osobe; sadrže: isprave s naslova zakupnoga prava i zamjene zemljišta, sporazume o razdiobi dobara, kupoprodaje, apostolska mišljenja (parere apostolico) i biskupske dekrete, ženidbene ugovore, izvještaje procjenitelja vrijednosti nekretnina, razne obligacije i slično; unutar tih predmeta valja istaći: ugovor o davanju u napolicu mlina Detris (vidi: arh. jedinica 93), sporazum o razdiobi dobara (vezano uz spor s obitelji Barbabianca /vidi: arh. jedinica 37/), kupoprodajni ugovor kojim Franjevački samostan u Podlabinu obitelji Scampicchio prodaje zemlju pokraj crkve Sv. Jeronima, predmet kupoprodaje ostataka mlina na Dragi (vidi i arh. jedinicu 93), sporazum o razdiobi dobara po smrti Alvisia IX, ugovor kojim Simon Rota od Momjana svom tastu Alvisiu IX ustupa solane u Kopru, ugovore o zakupu mlinova Detris i Gherdach (Grdak) (vidi i arh. jedinicu 93), spise u

²³ Arhivske jedinice 71 i 72 tvore jedan volumen.

svezi s razdiobom imovine nakon smrti barunice Anna-Marije Panicoli iz Klane (vidi i arh. jedinicu 36); talijanski, latinski;

74. Uvezani spisi (Aquisti fatti dal Sig.^f Giac.^{mo} Scampichio in Produbas) Labin, 1611-1764, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u najvećem dijelu bili Giacomo X i Andrea Luca XI, te nešto manje Giovanni Paolo VIII; sadrže: isprave u vezi sa zakupom i zamjenom zemljišta, kupoprodaje nekretnina (gotovo sve se odnose na posjede u kontradi Produbac); unutar tih predmeta valja istaći: obiman predmet imovinsko-pravnih poslova između Andree Luce XI i Franjevačkog samostana; latinski, talijanski;

kutija 8

75. Knjiga prijepisa (Aquisti fatti dalli Ms^l Ill.^{ri} Sig.ri Fratti Scamp. del m.^{lo} Ill.^{re} Sig.^f Gio. Paulo ...) Labin, 1625-1668, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci u većem dijelu bili Alvise IX i Matteo IX a nešto i Marija Scampicchio rođ. Barbabianca, te Lucia X, Ariadina i Domenica rođene Barbabianca; sadrže: kupoprodaje nekretnina, zamjene zemljišta, isprave u svezi sa zakupom zemlje i najmom kuća, zemljišne sporove, dotalne stvari, te nagodbe o razdiobi imovine; unutar tih predmeta valja istaći: spise u svezi s mirazom Isabelle de Negri, prve žene Alvisa IX (vidi i arh. jedinicu 28), isprave u svezi sa zakupničkim odnosima Alvisa IX s venecijanskim plemićem Marinom Mallippierom, te sporazum o razdiobi imovine pok. Antea Bartolomea IX (vidi i arh. jedinicu 11); latinski, talijanski;
76. Uvezani spisi (Documenti (?) della Famiglia Scampicchio dell'epoca della rivoluzione Francese e del primo periodo della dominazione austriaca (1810-40) - Un documento Ecclesiastico importante con riferimento di testamenti di Matteo Scampicchio ed Anteo Scampich) Labin, 1635/1824-1836, notarski instrumenti i drugi spisi, koji se odnose na imovinsko-pravne radnje čiji su nosioci najvećim dijelom bili Marija Scampicchio rođ. Lion kao skrbnica nad maloljetnom djecom pok. Antonija Francesca XIV, te Antonio Francesco XV i Giovanni Paolo XV; sadrže: spise o starateljstvu, spise o zamjenama zemljišta i kupoprodajama, bračne ugovore, spise u svezi s crkvenim obvezama i slično; unutar tih predmeta valja istaći: bračni ugovor između Antonija Francesca XV i Ellene Millevoi; talijanski; originali, kopije;

2.2.2. *Popisi imovine, evidencije, inventari i slično*

77. Labin, 1506-1541, evidencija stečevina Mattea V (zemljišta, vinogradi, gospodarske zgrade) od 1506. do 1541. godine; talijanski; original (?);
78. Labin, 1584/1668-oko 1781, razni popisi imovine obitelji Scampicchio i njenih pojedinih članova, s bilješkom o tome od koga su imovinu stekli; latinski, talijanski; originali, kopije;
79. Knjiga imovine Alvisa IX (Libro Catastico de beni possiedo io Alvis Scamp.^o 1671.) (sic!); Labin, 1671-1672; 1. pregled svih zakupa godine 1671, 2. upis najma za jednu kuću, 3. pregled zakupa i imovine koje je Alvise IX stekao na osnovi fideikomisa Francesca VII, 4. popis desetina koje je Alvise IX stekao na istoj osnovi kao pod 3, 5. pregled ostalih stečevina, 6. ubilježba svih

maslinika koje posjeduje Alvise IX, pored ostalog tu su i maslinici na otočiću San Fiorian (danas Uljanik), 7. popis mlinova u posjedu Alvisea IX (vidi i arh. jedinicu 93), 8. popis posjeda Alvisea IX u Puli i Medulinu, 9. ubilježba nekretnina koje Alvise IX posjeduje na području Barbana, 10. popis imovine koju je Alvise IX stekao nakon smrti posljednjeg muškog djeteta Antea Bartolomea IX; talijanski; original;

80. Labin, 1752-1774, evidencije prihoda Orazija Giacoma XII od zakupa; talijanski; original (?);
81. ?, inventar hospotala kojeg je držala obitelj Scampicchio; talijanski; original (?);
82. ?, popis pojilišta (lacchi) u posjedu obitelji Scampicchio; talijanski; original (?);
83. ?, popis osoba iz Plomina koje su platile desetinu obitelji Scampicchio; talijanski; original;

2.2.3. *Spisi o zemljišnim posjedima obitelji*

84. Labin, 1447-1818, darovni ugovori i slično; latinski, talijanski; originali, kopije;
85. Labin, 1470-1867, kupoprodajni ugovori; latinski, talijanski; originali, kopije; **važniji spisi:** 1. 1788. god.; Ugovor o kupoprodaji zemljišta između braće Zuppanich i Giovannija Paola XII; spominje se zahtjev L. Zuppanicha da mu se sadržaj isprave pročita na »ilirskom jeziku«;
86. Labin, oko 1549-1852, ugovori o razmjeni zemljišta i drugih nekretnina i slično; latinski, talijanski; originali, kopije;
87. Labin, Motovun, Premantura, 1549-1778, ugovori o trajnom (libel) i vremenski ograničenom zakupu zemlje i druge imovine i slično; latinski, talijanski; originali (?), kopije;
88. Labin, 1566-1685, ostalo (procjena zemljišta, zemljišni radovi, međaške stvari);
89. Labin, Buzet, 1608(?) - 1787, spisi u svezi sa šumskim gospodarstvima; latinski, talijanski; originali, kopije; **važniji spisi:** 1. 1708. god.; popis šuma u vlasništvu Giacoma X i Andree Luce XI; 2. 1752. god.; isprave kojim Rašporski kapetan objavljuje slobodu služnosti za pojedine šumske posjede u vlasništvu obitelji Scampicchio, pod uvjetom da se ne ugrozi pošumljenost tih lokacija (tiskanice);

2.2.4. *Spisi o posjedima obitelji u gradovima*

kutija 9

90. Labin, Pula, 1480-1838, ugovori o zakupu zgrada i drugi s tim sadržajem povezani dokumenti; latinski, talijanski; originali, kopije; **važniji spisi:** 1. 1671-1672; spor braće Scampicchio sa zakupcem »Torchio di Medolino« (»Torčo ili tjesak u Medulinu«) zbog neizvršene isporuke maslinovog ulja na ime zakupnine (vidi i arh. jedinice 31 i 79);
91. Labin, 1554-1757, građevinski i drugi radovi na kući obitelji Scampicchio i njihovih susjeda; latinski, talijanski; originali, kopije;

2.2.5. Zemljišni sporovi, spisi u svezi sa založnim pravom i slično

92. Labin, Motovun, Pula, Kopar, 1540-1798, latinski, talijanski; originali, kopije; **važniji spisi:** 1. 1587, spor između crkve Sv. Hadrijana i obitelji Scampicchio zbog prava na posjed zemljišta i maslinika pored nekog mlina; 2. 1747, spor s bratovštinom Presvetoga Ružarija (Santissimo Rosario); 3. 1749, spor braće Scampicchio sa zakupcem velike općinske desetine Franciscom Giurizzom; 4. 1789, upozorenje podestata Labina i Plomina Carla de Rive da će oni koji i dalje budu činili štete na posjedima plemenite obitelji Scampicchio, biti kažnjeni novčanom globom, zatvorom ili progonstvom na galiju;

2.3. Spisi iz privrednih djelatnosti obitelji

93. Labin, Poreč, Svetvinčenat, 1483-1749, mlinarstvo: ugovori o kupoprodaji, ugovori o zakupu i slično; latinski, talijanski; originali, kopije (vidi i arh. jedinicu 79); **važniji spisi:** 1. 1550-1552, ugovor u kupoprodaji mlina na Grdaku: spominje se »... Illyrico idiomate manu ...« prezbitera Antonija Zurrcha; 2. 1749, Giovanni Loredan, gospodar Barbana i Raklja, potvrđuje obitelji Scampicchio pravo posjedovanja mlina Detris;

94. Labin, Plomin, 1532-1657. (?), trgovina, pomorstvo i ostalo; latinski, talijanski; originali, kopije (?); **važniji spisi:** 1. 1552. (?), račun ispostavljen Matteu VII od izvjesnog »Menego dalla Motta« za troškove vođenja batele u Chiogiu i Umag;

2.4. Fragmenti arhiva srodnih obitelji

95. Labin, Motovun, 1466, 1595, obitelj Barbo; latinski, talijanski; originali (?);

96. Labin, 1602, 1603, obitelj Luciani; talijanski; originali (?);

97. Klana, 1665, obitelj Panicoli; talijanski; kopija;

98. Momjan, 1681, obitelj Rota; talijanski; kopija;

99. Labin, 1725, 1728, obitelj de Negri; talijanski; kopija;

100. ?, obitelj Manzoni - genealoško stablo; talijanski; original (?);

101. ?, obitelj Priuli; talijanski; original;

2.5. Miscellanea

102. Kopar, Parco de Stigan?, Buzet, 1824-1844, prepiska; talijanski; originali, kopija; **važnija pisma:** 1. ?, Tamaro (Attilio?) izvještava nekoga o arheološkim iskapanjima u Piranu;

103. Labin, Asizi, Ljubljana, Rovinj, Poreč, Beč, 1461-1903, ostalo; latinski, talijanski, njemački; originali, kopije; **važniji spisi:** 1. 1461, Joannes Rusinaz (?), upravitelj crkve Sv. Marije Magdalene, daje u zakup Blasiju Gudcu neku zemlju; 2. 1535, kupoprodajni ugovor u kojemu se spominje Consiglio dei X u Veneciji; 3. 1740, naredba koparskoga kapetana i podestata Paula Condulmera da se bratovštinama na području Labina isplati izvjesna svota novca; 4. 1755, zapisnik sa saslušanja nekog lualice uhvaćenog kod Plomina, porijeklom iz Skadra u Albaniji; 5. 1781, darovnica kojom Carolus Zangari, umbrijski plemić i Asiški biskup dodjeljuje relikviju Sv. Franje Asiškog; 6. 1842, stihovi u rukopisu, parafraza Horacija, potpis Gondoliere; 7. 1865, tri soneta posvećena 600-godišnjici Danteova rođenja, autori: Giovanni Lucas, Giovanni Zustovich i Giusepina M. (Martinuzzi?); 8. 1867, tiskana sveščica -

statut Filharmonijskog društva u Poreču i prilozi; 9. 1882, hidrografska karta sjeverne Italije; 10. 1903, statut Saveza rudara Austrije; 11. ?, izvadak iz latinskoga primjerka statuta Labina, poglavlja o darivanju; 12. ?, stih u rukopisu - spominje se Papa Aleksandar VII; 13. ?, kopija naredbe kneza Cresa i Osora Aleksandra Marcella iz 1435. god. u sporu između općina Labin i Plomin oko razgraničenja; 14. ?, stihovi u rukopisu pod naslovom »Il Delatore«; 15. ?, stihovi u rukopisu u povodu vizitacije porečkoga biskupa Labinu; 16. ?, skice različitih tipova kruna i jednog grba; 17. originalne košuljice i fascikli u kojima se nalazila građa;

104. Nerekognoscirani spisi.

SUMMARY

ANALYTICAL INVENTORY OF THE ARCHIVE OF THE SCAMPICCHIO FAMILY (Labin, Motovun, Svetvinčenat) 1447-1878 [1882, 1903]

The analytical inventory of the archive fund »Scampicchio family« consists of two parts. In the first the Author briefly presents the history of the family through the centuries, and the history and movements of the family documents with the bibliography on the family. The second part is structured according to the principles theoretically explained by Dr. Danica Božić-Buzančić in her paper »Family archives - classification and scientific evaluation« (Arhivski vjesnik, vol. XIV, pp. 275-287, Zagreb 1971), and it consists of the inventory of the documents. The documents are divided in five basic groups. The first group consists of family documents in the restricting sense. It contains: the family genealogical tree (put together in the Historical Archive in Rijeka on the basis of bibliography and sources); deeds and other juridical documents which testify to the peerage, decorations, privileges and so forth; wills and inheritances, marriage and tutelage, relationships of the family with ecclesiastical organizations, family legal proceedings and legal proceedings by single members of the family except law-suits regarding lease-holding; documents regarding the house administration (bills, receipts, papers about insurance, monetary authorization etc.), and finally the private correspondence of various members of the family in chronological and genealogical order. The second group comprises documents regarding real property and possessions: there are documents collected in books of copies and in binded volumes of notarial acts, lists of properties, records, inventories etc.; documents regarding the family's real property in land and in town, law-suits regarding land possessions, mortgages etc. The third group contains documents concerning the economic activities of the family, in the fourth there are fragments of archives of related families, while in the fifth there are various, sometimes unidentified documents, under the heading of miscellanea. The vast majority of documents belongs to the first two groups, and they occupy eight and a half boxes, while the remaining three groups are in half a box.

Through the inventory, we can follow the history of the three branches of the family, respectively based in Labin, Motovun and Savičenta, during sixteen generations. The documents show that the members of the Scampicchio family, as members of the social elite of the Venetian province, big landowners and communal officers had a rich and diversified public life. Some

of the global elements of this way of life were the leasehold as juridical practice (the profession of basic economic relations, but also of the popular will and social tensions), the family law and family relations in the Istrian gentry (particularly interesting the divorce in the 18th century), political work and everyday phenomena as well. Documents from the Scampicchio archive are an interesting source for paleographers, topographs and hagiotopographs, dialectologists and linguists.

RIASSUNTO

L'INVENTARIO ANALITICO DEL FONDO ARCHIVISTICO DELLA FAMIGLIA SCAMPICCHIO (Albona, Montona, Sanvincenti) 1447-1878 [1882, 1903]

L'inventario analitico del fondo archivistico »Famiglia Scampicchio« si divide in due parti. Nella prima parte l'autore narra brevemente la storia della famiglia attraverso i secoli, nonché la storia delle origini della documentazione archivistica, con l'elenco della letteratura e la bibliografia della famiglia. La seconda parte, secondo la struttura teoricamente modellata del consigliere archivistico, la Dott.sa Danica Božić-Buzančić, nell'opera »Obiteljski arhivi - sređivanje i naučna obrada« - »Gli archivi familiari - ordinamento ed elaborazione scientifica« (Arhivski vjesnik, tom. XIV., pag 275-287, Zagreb 1971), è costituita dall'inventario del fondo. Il materiale è classificato in cinque gruppi fondamentali. Il primo è composto dagli atti della famiglia in senso stretto; vi si trovano: l'albero genealogico della famiglia (eseguito nell'Archivio storico di Rijeka sulla base della letteratura e delle fonti); documenti e atti giuridici relativi all'acquisizione del titolo nobiliare, onorificenze, privilegi e simili; atti testamentari ed ereditari; questioni matrimoniali e tutelari; questioni riguardanti i rapporti della famiglia con gli enti ecclesiastici; cause giudiziarie della famiglia e dei suoi singoli membri, eccetto quelli inerenti al diritto di colonato e di appalto; atti riguardanti l'amministrazione domestica (conteggio); certificati, ricevute, assicurazioni, deleghe ed altro, e, in fine, scritti personali appartenenti ai singoli membri della famiglia classificati per generazioni. La seconda serie raggruppa gli atti relativi alla proprietà della famiglia, i volumi contenenti le copie, nonché copie di atti (strumenti) notarili rilegati (cartulari); elenchi delle proprietà, evidenze, inventari e altro; atti riguardanti i possedimenti terrieri della famiglia; proprietà nelle città; contese fondiarie; atti inerenti al diritto di pegno e simili. La terza serie comprende l'attività economica della famiglia. La quarta è costituita da frammenti degli archivi delle famiglie imparentate mentre la quinta serie è composta da vari atti, talvolta irriconoscibili, presentati come »miscellanea«. Le prime due serie costituiscono la quantità maggiore del fondo, otto buste e mezzo mentre le tre rimanenti occupano soltanto mezza busta.

Sfogliando l'inventario possiamo seguire la storia dei tre rami della famiglia Scampicchio, cioè quello albonese, il montonese, e il sanvincentino, per sedici generazioni. Dagli atti risulta che gli Scampicchio, avendo appartenuto alla elite sociale della provincia veneta e come latifondisti e funzionari comunali, conducevano una vita relativamente ricca e densa di impegni pubblici. Il colonato come prassi e realtà legale (espressione dei fondamentali rapporti economici, ma anche della volontà popolare e delle tensioni sociali), il diritto famigliare e i rapporti famigliari della nobiltà istriana (particolare interessante, il divorzio nel diciottesimo secolo), l'attività politica, come pure la vita spicciola di tutti i giorni, sono soltanto alcune delle componenti dell'esistenza degli Scampicchio. Il loro archivio costituisce una fonte la quale potrebbe interessare anche i paleografi, i topografi, gli agiotopografi, i dialettologi e i linguisti.